כיתה ז' | תנ"ך | שיעור 5 מתוך 6 | 45 דק' | שמואל א כו, א-כה

ממלכתי: שמואל א נלמד בכיתה ז' (יח-כה: יחידת בקיאות לבחירה; כו-כז להעשרה). חמ"ד: לפי מתווה תשפ"ז ספר שמואל א נלמד בכיתה ח', והיחידה מתאימה גם לה; לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.

"אל תשחיתהו": החנית וצפחת המים במחנה שאול

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יספרו את מהלך הפרק: הזיפים מוסרים לשאול איפה דוד, שאול יוצא עם שלושת אלפים איש, ודוד ואבישי נכנסים בלילה למחנה ולוקחים את החנית ואת צפחת המים
- התלמידים יסבירו למה דוד מסרב להצעה של אבישי ("כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ, בִּמְשִׁיחַ ה' – וְנִקָּה") ומה הוא מצפה שיקרה לשאול
- התלמידים ישוו בין פרק כו לפרק כד (המערה בעין גדי): מה דומה, מה שונה, ואיך מסתיים כל מפגש

📚 בהתאם לתוכנית הלימודים

בהתאם לתוכנית הלימודים: ממלכתי, כיתה ז': הפרק אינו בפרקי החובה ולא ביחידת הבקיאות (יח-כה); מתאים להעשרה ולהשלמת הרצף עד מות שאול (שמואל ב א הוא פרק חובה). חמ"ד (מתווה להוראת שמואל א, תשפ"ז, כיתה ח'): דוד חוזר להסתתר במדבר זיף ושאול רודף אחריו, דוד ואבישי במחנה שאול, החנית והצפחת. רעיון גדול: שמירה עיקשת על עקרונות מוסריים. זה הפרק האחרון למבחן המפמ"ר.

(תוכנית הלימודים, ממלכתי · תוכנית הלימודים, חמ"ד)

❓ השאלה הגדולה של השיעור

כשיש לנו הזדמנות לפגוע במי שפוגע בנו, וחבר אומר "עכשיו!", מה יכול לעצור אותנו?

שאול שוב רודף אחרי דוד, ושוב הוא נמצא בידיו. הפעם לא דוד מתלבט, אלא אבישי מציע: "אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית וּבָאָרֶץ, פַּעַם אַחַת, וְלֹא אֶשְׁנֶה, לוֹ". התשובה של דוד היא משפט שמסכם את כל היחס שלו לשאול.

🚪 כרטיס כניסה (2 דקות)

בתחילת השיעור כל תלמיד עונה בכתב, בלי ציון:

1. מה כרת דוד משאול במערה בעין גדי?
2. מה אמר שאול לדוד כשיצאו מהמערה?
3. מי מנעה מדוד לפגוע בנבל, ואיך?

למורה: שלוש השאלות מחזירות לפרקים כד-כה. כך התלמידים יזהו בעצמם שפרק כו דומה מאוד למערה בעין גדי, ויבינו שגם אביגיל, כמו דוד היום, עצרה פגיעה לפני שקרתה.

🧪 פתיחה

שואלים: "קרה לכם שמישהו הציע לכם 'להחזיר' למי שפגע בכם? מה עניתם?" שומעים 2-3 תשובות בלי לשפוט. מציירים על הלוח שני חפצים פשוטים: חנית וכד מים. "החפצים האלה עמדו ליד הראש של המלך שאול כשישן במחנה. היום נגלה איך הגיעו לידיים של דוד, ולמה הם שווים יותר מכל נשק".

📖 הסבר למורה

הרקע: בפרק כד דוד חס על שאול במערה בעין גדי, ושאול אמר לו "צַדִּיק אַתָּה, מִמֶּנִּי". בפרק כה מת שמואל, ודוד פגש את נבל ואביגיל. עכשיו הזיפים מלשינים שוב לשאול: "הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה". שאול יוצא שוב לרדוף, עם "שְׁלֹשֶׁת-אֲלָפִים אִישׁ, בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל". ההבטחות מעין גדי נשכחו.

לילה במחנה (ה-יב): דוד שולח מרגלים ורואה את המקום שבו שאול ישן, באמצע המחנה, ואבנר שר הצבא והעם סביבו. אבישי בן צרויה מתנדב לרדת איתו. השניים מגיעים עד שאול: "וַחֲנִיתוֹ מְעוּקָה-בָאָרֶץ מְרַאֲשֹׁתָו". אבישי אומר "סִגַּר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֶת-אוֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ", ודוד עונה "אַל-תַּשְׁחִיתֵהוּ". דוד בטוח שה' עצמו יקבע את סוף שאול: או שה' יכה אותו, או שיגיע יומו, או שייפול במלחמה (פסוק י). הרד"ק מסביר שדוד לקח את החנית בעצמו, ולא נתן לאבישי להתקרב, "שמא לא יוכל לכבוש את יצרו". איש לא מתעורר, "כִּי תַרְדֵּמַת ה' נָפְלָה עֲלֵיהֶם".

דוד קורא לאבנר (יג-טז): דוד עומד על ראש ההר, רחוק מהמחנה, וצועק לאבנר. הוא לועג לו: "וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ, אֶל-אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ". מצודת דוד מסביר שכיוון שאבנר אדם חשוב, גם האשמה שלו גדולה: "ולפי גודל המעלה תגדל האשמה". החנית וצפחת המים הן ההוכחה: דוד היה ממש ליד הראש של המלך.

שאול ודוד: המפגש האחרון (יז-כה): שאול מכיר את הקול: "הֲקוֹלְךָ זֶה בְּנִי דָוִד". דוד שואל "כִּי מָה עָשִׂיתִי, וּמַה-בְּיָדִי רָעָה", ומתלונן שמגרשים אותו מארץ ישראל: "כִּי-גֵרְשׁוּנִי הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת ה'". שאול מודה "חָטָאתִי שׁוּב בְּנִי-דָוִד" ומברך: "בָּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד – גַּם עָשֹׂה תַּעֲשֶׂה, וְגַם יָכֹל תּוּכָל". אבל הפרק נגמר במילים "וַיֵּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ, וְשָׁאוּל שָׁב לִמְקוֹמוֹ". זו הפעם האחרונה שהם נפגשים.

📜 הפסוקים (מכון ממרא, נוסח מנוקד)

שמואל א פרק כו, פסוקים א-יב

(א) וַיָּבֹאוּ הַזִּפִים אֶל-שָׁאוּל, הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר: הֲלוֹא דָוִד מִסְתַּתֵּר בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה, עַל פְּנֵי הַיְשִׁימֹן.

(ב) וַיָּקָם שָׁאוּל, וַיֵּרֶד אֶל-מִדְבַּר-זִיף, וְאִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת-אֲלָפִים אִישׁ, בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל – לְבַקֵּשׁ אֶת-דָּוִד, בְּמִדְבַּר-זִיף.

(ג) וַיִּחַן שָׁאוּל בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה, אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הַיְשִׁימֹן – עַל-הַדָּרֶךְ; וְדָוִד, יֹשֵׁב בַּמִּדְבָּר, וַיַּרְא, כִּי בָא שָׁאוּל אַחֲרָיו הַמִּדְבָּרָה.

(ד) וַיִּשְׁלַח דָּוִד, מְרַגְּלִים; וַיֵּדַע, כִּי-בָא שָׁאוּל אֶל-נָכוֹן.

(ה) וַיָּקָם דָּוִד, וַיָּבֹא אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה-שָׁם שָׁאוּל, וַיַּרְא דָּוִד אֶת-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר שָׁכַב-שָׁם שָׁאוּל, וְאַבְנֵר בֶּן-נֵר שַׂר-צְבָאוֹ; וְשָׁאוּל שֹׁכֵב בַּמַּעְגָּל, וְהָעָם חֹנִים סְבִיבֹתָו.

(ו) וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל-אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי, וְאֶל-אֲבִישַׁי בֶּן-צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב לֵאמֹר, מִי-יֵרֵד אִתִּי אֶל-שָׁאוּל, אֶל-הַמַּחֲנֶה; וַיֹּאמֶר אֲבִישָׁי, אֲנִי אֵרֵד עִמָּךְ.

(ז) וַיָּבֹא דָוִד וַאֲבִישַׁי אֶל-הָעָם, לַיְלָה, וְהִנֵּה שָׁאוּל שֹׁכֵב יָשֵׁן בַּמַּעְגָּל, וַחֲנִיתוֹ מְעוּכָה-בָאָרֶץ מְרַאֲשֹׁתָו; וְאַבְנֵר וְהָעָם, שֹׁכְבִים סְבִיבֹתָו.

(ח) וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֶל-דָּוִד, סִגַּר אֱלֹהִים הַיּוֹם אֶת-אוֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ; וְעַתָּה אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית וּבָאָרֶץ, פַּעַם אַחַת, וְלֹא אֶשְׁנֶה, לוֹ.

(ט) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-אֲבִישַׁי, אַל-תַּשְׁחִיתֵהוּ: כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ, בִּמְשִׁיחַ ה' – וְנִקָּה.

(י) וַיֹּאמֶר דָּוִד חַי-ה', כִּי אִם-ה' יִגָּפֶנּוּ; אוֹ-יוֹמוֹ יָבוֹא וָמֵת, אוֹ בַּמִּלְחָמָה יֵרֵד וְנִסְפֶּה.

(יא) חָלִילָה לִי מֵה', מִשְׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ ה'; וְעַתָּה קַח-נָא אֶת-הַחֲנִית אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָו, וְאֶת-צַפַּחַת הַמַּיִם – וְנֵלְכָה-לָּנוּ.

(יב) וַיִּקַּח דָּוִד אֶת-הַחֲנִית וְאֶת-צַפַּחַת הַמַּיִם, מֵרַאֲשֹׁתֵי שָׁאוּל, וַיֵּלְכוּ, לָהֶם; וְאֵין רֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ, כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים – כִּי תַרְדֵּמַת ה', נָפְלָה עֲלֵיהֶם.

שמואל א פרק כו, פסוקים יג-כה

(יג) וַיַּעֲבֹר דָּוִד הָעֵבֶר, וַיַּעֲמֹד עַל-רֹאשׁ-הָהָר מֵרָחֹק: רַב הַמָּקוֹם, בֵּינֵיהֶם.

(יד) וַיִּקְרָא דָּוִד אֶל-הָעָם, וְאֶל-אַבְנֵר בֶּן-נֵר לֵאמֹר, הֲלוֹא תַעֲנֶה, אַבְנֵר; וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר, מִי אַתָּה קָרָאתָ אֶל-הַמֶּלֶךְ.

(טו) וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-אַבְנֵר הֲלוֹא-אִישׁ אַתָּה, וּמִי כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל, וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ, אֶל-אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ: כִּי-בָא אַחַד הָעָם, לְהַשְׁחִית אֶת-הַמֶּלֶךְ אֲדֹנֶיךָ.

(טז) לֹא-טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ – חַי-ה' כִּי בְנֵי-מָוֶת אַתֶּם, אֲשֶׁר לֹא-שְׁמַרְתֶּם עַל-אֲדֹנֵיכֶם עַל-מְשִׁיחַ ה'; וְעַתָּה רְאֵה, אֵי-חֲנִית הַמֶּלֶךְ וְאֶת-צַפַּחַת הַמַּיִם – אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָו.

(יז) וַיַּכֵּר שָׁאוּל, אֶת-קוֹל דָּוִד, וַיֹּאמֶר, הֲקוֹלְךָ זֶה בְּנִי דָוִד; וַיֹּאמֶר דָּוִד, קוֹלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ.

(יח) וַיֹּאמֶר, לָמָּה זֶּה אֲדֹנִי רֹדֵף אַחֲרֵי עַבְדּוֹ: כִּי מֶה עָשִׂיתִי, וּמַה-בְּיָדִי רָעָה.

(יט) וְעַתָּה, יִשְׁמַע-נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ, אֶת, דִּבְרֵי עַבְדּוֹ: אִם-ה' הֱסִיתְךָ בִי, יָרַח מִנְחָה, וְאִם בְּנֵי הָאָדָם אֲרוּרִים הֵם לִפְנֵי ה', כִּי-גֵרְשׁוּנִי הַיּוֹם מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת ה' לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים.

(כ) וְעַתָּה, אַל-יִפֹּל דָּמִי אַרְצָה, מִנֶּגֶד, פְּנֵי ה': כִּי-יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, לְבַקֵּשׁ אֶת-פַּרְעֹשׁ אֶחָד, כַּאֲשֶׁר יִרְדֹּף הַקֹּרֵא, בֶּהָרִים.

(כא) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל חָטָאתִי שׁוּב בְּנִי-דָוִד, כִּי לֹא-אָרַע לְךָ עוֹד, תַּחַת אֲשֶׁר יָקְרָה נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ, הַיּוֹם הַזֶּה: הִנֵּה הִסְכַּלְתִּי וָאֶשְׁגֶּה, הַרְבֵּה מְאֹד.

(כב) וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר, הִנֵּה (החנית) [חֲנִית] הַמֶּלֶךְ; וְיַעֲבֹר אֶחָד מֵהַנְּעָרִים, וְיִקָּחֶהָ.

(כג) וַה' יָשִׁיב לָאִישׁ, אֶת-צִדְקָתוֹ וְאֶת-אֱמֻנָתוֹ – אֲשֶׁר נְתָנְךָ ה' הַיּוֹם, בְּיָד, וְלֹא אָבִיתִי, לִשְׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ ה'.

(כד) וְהִנֵּה, כַּאֲשֶׁר גָּדְלָה נַפְשְׁךָ הַיּוֹם הַזֶּה – בְּעֵינָי: כֵּן תִּגְדַּל נַפְשִׁי בְּעֵינֵי ה', וַיְצַלֵּנִי מִכָּל-צָרָה.

(כה) וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל-דָּוִד, בָּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד – גַּם עָשֹׂה תַעֲשֶׂה, וְגַם יָכֹל תּוּכָל; וַיֵּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ, וְשָׁאוּל שָׁב לִמְקוֹמוֹ.

שם ה' מובא בכתיב ה'. במקום שיש כתיב וקרי, הכתיב בסוגריים עגולים והקרי בסוגריים מרובעים. הפרק מובא במלואו, בשני חלקים: הלילה במחנה, והשיחה מראש ההר.

⚖️ כתוב / מפרשים

בצד אחד מה שכתוב בפסוק, ובצד השני פירוש. הפירוש הוא דרך אחת להבין, לא חלק מהפסוק.

📜 **כתוב:** "אַל-תַּשְׁחֵיתֵהוּ: כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ, בִּמְשִׁיחַ ה' – וְנִקָּה" (שמואל א כו, ט)

💭 **מפרשים:** הרד"ק מסביר את השבועה של דוד בפסוק י: שאול ימות "על ידי השם יומת ולא על ידי". דוד לא מוותר על המלוכה, אבל לא ייקח אותה בכוח.

📜 **כתוב:** "וְאֵין רֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ, כִּי כֻלָּם יְשֵׁנִים" (שמואל א כו, יב)

💭 **מפרשים:** רד"ק: התרדמה הייתה "סבה מאת האל כדי שלא ירגישו בדוד ובאבישי". המפרשים רואים כאן סימן שה' עם דוד.

📜 **כתוב:** "בָּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד – גַּם עָשֹׂה תַּעֲשֶׂה, וְגַם יָכֹל תּוּכָל" (שמואל א כו, כה)

💭 **מפרשים:** מצודת דוד: "רואה אנכי שאתה ברוך, וגם עשה תעשה מעשים נפלאים, וגם תצליח בהם". שאול מבין שדוד יצליח, ובכל זאת הם נפרדים.

👩‍🏫 מהלך השיעור (45 דקות)

חומרים: תנ"ך (או דף הפסוקים מהעמוד הזה), לוח, דף עבודה, ציור פשוט של חנית וכד מים, מפה של מדבר יהודה (זיף, עין גדי)

1. כרטיס כניסה: מה זוכרים מהמערה בעין גדי ומנבל ואביגיל (2 דקות)
2. פתיחה: 'להחזיר' למי שפגע בנו? ושני חפצים על הלוח (3 דקות)
3. קריאה מודרכת בפסוקים א-יב: מה הציע אבישי, ומה ענה דוד (12 דקות)
4. עבודה בזוגות: פסוקים יג-כה, דוד מול אבנר ודוד מול שאול (10 דקות)
5. דיון כיתתי והשוואה לפרק כד בטבלה על הלוח (10 דקות)
6. דף עבודה, שאלות 1-3 (6 דקות)
7. כרטיס יציאה (2 דקות)

💬 שאלות לדיון

הבנה (מה כתוב?)

1. מי מסר לשאול איפה דוד מסתתר, ובאיזה מקום?
2. אילו שני חפצים לקח דוד מליד ראשו של שאול?
3. מה אמר שאול לדוד בסוף הפרק?

פרשנות (מה זה אומר?)

1. למה לדעתכם דוד לוקח דווקא את החנית ואת צפחת המים, ולא חפץ אחר?
2. למה דוד צועק דווקא לאבנר, ולא ישר לשאול?
3. שאול אומר "חָטָאתִי" ומברך את דוד, אבל דוד לא חוזר איתו. למה?

הערכה (מה דעתי?)

1. האם קל יותר לוותר על נקמה כשאתם לבד, או כשחבר לוחץ עליכם? למה?

2. דוד חס על שאול פעמיים. האם לדעתכם הפעם השנייה קשה יותר מהראשונה? נמקו.

🏁 סיכום השיעור

שאול שב לרדוף אחרי דוד, ושוב נופל בידיו. אבישי רוצה להרוג את שאול, אבל דוד מסרב: אסור לפגוע במשיח ה', וה' יקבע את סופו. דוד לוקח את החנית ואת צפחת המים כהוכחה, נוזף באבנר, ושאול מודה בחטאו ומברך את דוד. בכל זאת הם נפרדים, וזה המפגש האחרון ביניהם.

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

השלימו במשפט אחד: "דוד לא הרג את שאול כי ...".

🧭 התאמה לפי זרם

השיעור מתאים לשני הזרמים. ההבדל בדגשים:

ממלכתי

- השוואה ספרותית בין פרק כד לפרק כו: מקום, זמן, מי מציע לפגוע, איזה חפץ נלקח, ומה אומר שאול.
- דמויות: אבישי הנלהב, אבנר שלא שמר על המלך, ודוד שמתאפק.
- דיון ערכי: ריסון ושליטה בכעס, גם כשיש הזדמנות וגם כשחברים לוחצים.
- רקע גאוגרפי: מדבר זיף והישימון, ולמה קל להסתתר שם.

ממלכתי-דתי (חמ"ד)

- לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד: "משיח ה'" וכבוד המלכות גם כשהמלך טועה.
- דגש אמוני: דוד סומך על ה' שיקבע את הזמן ("כִּי אִם-ה' יִגָּפֶנּוּ"), ולא לוקח את המלוכה בכוח.
- "תַּרְדֵּמַת ה'": המפרשים רואים בה השגחה שעוזרת לדוד.
- "לֵךְ עֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים": רש"י מסביר את הקשר בין יציאה מארץ ישראל לריחוק מה', והכנה לפרק כז.

💡 הערות למורה

כדאי לצייר על הלוח את המחנה: שאול באמצע, אבנר והעם סביבו, ודוד על ראש ההר ממול. הדבר עוזר להבין את הסצנה. את ההשוואה לפרק כד כדאי לבנות יחד בטבלה על הלוח לפני דף העבודה. אם הכיתה לא למדה את פרק כה, אפשר לדלג על השאלה עליו בכרטיס הכניסה. למתקשים: דף עם תמיכה.

📝 בדף העבודה

בדף העבודה: סדר אירועים, טבלת השוואה בין פרק כד לפרק כו, שאלה על תשובת דוד לאבישי, שאלה

על החנית וצפחת המים, ובסוף משימת סיכום קצרה. יש גם גרסה עם תמיכה.

מקורות

- שמואל א פרק כו, מכון ממרא
- רש"י על שמואל א כו, ספריא
- רד"ק על שמואל א כו, ספריא
- מצודת דוד על שמואל א כו, ספריא

מחוון: "אל תשחיתהו": החנית וצפחת המים במחנה שאול

🚪 **כרטיס כניסה:** 1. את כנף המעיל של שאול (כד, ה). 2. "צדיק אתה ממני" (כד, יח), ושאול בכה (כד, יז). 3. אביגיל: יצאה לקראתו עם מנחה ודיברה איתו בחוכמה (כה, יח-לא). לקבל כל תשובה סבירה; הכרטיס לא נבדק בציון.

1. הסדר הנכון: (1) הזיפים באים אל שאול, (2) אבישי מציע להכות את שאול בחנית, (3) דוד לוקח את החנית ואת צפחת המים, (4) דוד קורא לאבנר מראש ההר, (5) שאול אומר "ברוך אתה בני דוד".
2. מי הציע: בפרק כד אנשי דוד ("הִנֵּה הַיּוֹם אֲשֶׁר-אָמַר ה' אֵלֶיךָ"); בפרק כו אבישי ("אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית"). החפץ: בפרק כד כנף המעיל; בפרק כו החנית וצפחת המים. שאול בסוף: בפרק כד "צַדִּיק אַתָּה, מִמֶּנִּי" ובכה; בפרק כו "חָטָאתִי" ו"בָּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד".
3. דוד אומר שאסור לפגוע במלך שה' משח, ומי שיפגע בו ייענש. הוא סומך על ה': שאול ימות כשה' יכה אותו, או כשיגיע יומו, או במלחמה (פסוק י). דוד לא ייקח את המלוכה בכוח.
4. החנית וצפחת המים עמדו ליד הראש של שאול. מי שלקח אותן היה יכול להרוג אותו. דוד מוכיח שהיה ממש ליד המלך ולא פגע בו, וגם מראה לאבנר שלא שמר על המלך (פסוק טז).
5. לא. "וַיֵּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ, וְשָׁאוּל שָׁב לִמְקוֹמוֹ". דוד כבר לא סומך על ההבטחות של שאול, כי אחרי עין גדי שאול חזר לרדוף אחריו.
6. תשובה טובה: על דוד: הוא מתאפק, ירא את ה' ומכבד את "משיח ה'", גם כשאחרים לוחצים עליו; הוא סומך על ה' שיקבע את סוף שאול. על שאול: הוא מתחרט ומודה, אבל החרטה שלו לא נמשכת, והוא חוזר לרדוף. פסוק אפשרי: "כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ, בִּמְשִׁיחַ ה' – וְנִקָּה" או "חָטָאתִי". (ניקוד מוצע: דוד 2, שאול 2, פסוק 1.)

פרשנות מסומנת כפרשנות (מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: שמואל א נלמד בכיתה ז' (יח-כה: יחידת בקיאות לבחירה; כו-כז להעשרה). חמ"ד: לפי מתווה תשפ"ז ספר שמואל א נלמד בכיתה ח', והיחידה מתאימה גם לה; לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.